

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

11. des. 2022 - 3. søndag i adventstiden

Prekentekest: Matt 11,2-11

Lesetekst I: Jes 35,1-10

Lesetekst II: 1 Kor 3,18-23

Døperens nedtur

Det er et sterkt møte vi får med profeten i kamelhårskappe og ørkenkost når han sitter i fangehullets mørke. Kong Herodes Antipas lot ham fengsle (og senere halshugge, Matt 14,1-12), fordi han påtalte kongens giftemål med sin halvbrors tidligere kone. Jesu ord til døperens disipler og senere til folket, gjør det ikke vanskelig å forstå at dette kan være en adventstekst. Også i sin dype tvil blir Johannes en veiviser til Ham som kommer. Når den største av alle kommer i en slik anfektelse, gir det håp for alle som opplever at troens vandring går gjennom mørke landskap.

V 2 – 3. Tvilen i fengselet.

Døperen hadde pekt på Jesus for sine disipler (Joh 1,29) og kalt ham Guds Lam. I fengslet kommer tvilen. Er den rasjonell eller eksistensiell? En rasjonell tvil kan bunne i at det han nå får høre om Jesus, ikke synes å samstemme med det Johannes profeterte om ham ved Jordans bredd: «Han har kasteskovlen i hånden og skal rense kornet på treskeplassen» (Matt 3,12). Døperen Johannes visste at han var budbringer for Messias, og Messias' funksjon som dommer stod sentralt i Døperens bevissthet, slik den gjorde for jødene. Det han hører om Jesu undervisning og undergjæringer, samsvarer ikke med det Messiasbildet han har sett for seg. Prestesønnen Johannes stod i den jødiske tradisjon, og bar med seg dens Messiasbilde.

Samtidig har vi lov å tenke at selve situasjonen han befinner seg i, bidrar til at tvilen kommer. Også for en profet som Johannes Døperen, kan fengselets mørke føre til at det åndelige blikk fordunkles. I fangehullet kan selv Johannes tvile på om han hadde vært den budbringeren han skulle være.

V 4 – 6. Fortell hva dere hører og ser.

Hva Johannes-disiplene tenker når de får oppdraget fra fengselscellen, skriver Matteus intet om. Men de må ha undret seg, når han som med myndighet vitnet om «Ham som skulle komme» og pekte på Guds Lam, nå sender dem for å sjekke om Jesus virkelig er den han trodde. Jesus møter ikke spørsmålet fra Johannes med bebreidende ord. Heller ikke sender han Johannes-disiplene tilbake med tunge argumenter. Han ber i stedet sendebudene returnere til oppdragsgiveren og fortelle hva de har sett og hørt der Jesus virket. Det Jesus

gjør, er å knytte det han gjør og sier til løfter fra Det Gamle Testamentet. Det er profetord fra tre Jesaja-tekster vi gjenkjenner bak Jesu ord:

1. Jes 35,5 f: Blinde, døve, lamme og stumme
2. Jes 29,18 f: Døve, blinde, hjelpeløse og fattige
3. Jes 36,1: Et nådens år for de hjelpeløse og bundne

Av sammenhengen rundt disse Jesaja-tekstene, aner vi at det ikke bare er tale om helbredelse av kroppslig lidelse, men at det først og fremst er tale om Guds inngripen til frelse. «Blind», «døv» og «lam» beskriver folkets tilstand i møte med Gud. Også for Jesus gjelder at hans helbredelse av fysisk syke vitner om at Gud møter oss for å gi oss evangeliet om et nytt liv under hans nåde.

Vi kan ta for gitt at Johannes var velkjent med disse profetløftene, og at han visste at den jødiske tradisjon han var en del av, tolket disse ordene som løftesord om hva Abrahams, Isaks og Jakobs Gud vil gjøre når Messias-tiden kommer. Hvordan han mottok disiplenes tilbakemelding fra møtet med Jesus, lar ikke Matteus oss få vite. Han tar det trolig for gitt at alle lesere av denne beretningen vil forstå at lyset falt inn i Døperens sinn, der han satt med sin tvil i fanghullet.

V 7 – 11. Jesus vitner om Johannes.

Etter at Johannes-disiplene har vendt tilbake med Jesu svar til Døperen, fortsetter Jesus å tale om Døperen Johannes til dem som er samlet rundt ham. Først stiller han tre retoriske spørsmål om hvem Døperen var. På de to første spørsmålene er svaret opplagt nei. Ingen begir seg ut i ørkenen for å se et siv som svaier i vinden eller for å se en mann i flotte klær. Sivgresset langs Jordan kunne være en velegnet kontrast til Døperen, som nettopp ikke var en som bøyde seg for vær og vind. Og det var langt fra finklær han gikk rundt i. Det rette svaret er at de oppfattet Johannes som en profet. Slik opptrådte han, og slik ble han oppfattet.

Men dette er ganske oppsiktsvekkende, for blant jødene var det en etablert tanke at etter det første templets fall har profetånden vært utslukket i Israel. Nå bekrefter Jesus for folket at Døperen Johannes er en profet. Ja han er mer enn det: Han er en oppfyllelse av profetier fra den gamle pakt. Det er Mal 3,1 som får sin oppfyllelse med Døperen: «Se, jeg sender min budbærer, han skal rydde vei for meg. Brått kommer han til sitt tempel, Herren som dere søker». Her omtales en budbærer som rydder vei for Herren selv. Men når Jesus i vår tekst gjengir ordet fra Malakias, er det tatt inn en person som tiltales i 2. person: «Se, jeg sender min budbærer *foran deg*, han skal rydde veien *for deg*». Det folket rundt Jesus får høre, er at Døperen er budbæreren og veirydderen for Jesus som Messias. Noe større kan ingen være enn å bli betrodd et slikt oppdrag. Ingen er større enn Døperen Johannes!

Jesufokus er adventfokus.

Det gjør inntrykk å møte den barske profeten fra Jordan-dalen, der han kjemper med sin tvil i fengselet. Om han er den største blant menneskene, er han likevel en som det er mulig å kjenne seg igjen i. At han ber sinne venner tale med Jesus om saken, er noe vi kan ta med oss. Å kjempe alene med tvil og anfektelse, er aldri noen god løsning. Viktigst er det å gripe Jesu ord om Døperens oppdrag. Det løfter fram hovedsaken: Jesus er Messias. Det er Ham profetiene og løftesordene i den gamle pakt peker fram mot. Han er oppfyllelsen av Guds løfter (jfr. 2 Kor 1,20), og et levende håp for slekter som kommer.

All tvil bør være ryddet til side om at dette også er en adventtekst. Vi løfter fram Ham som har kommet og har vunnet det avgjørende slag om vår frelse. Og vi vil tale om ham som *kommer*:

- Han kommer hver gang vi feirer jul
- Han kommer oss i møte når vårt liv er slutt
- Han kommer ved tidens ende og gjør alle ting nye.

Velsignet advent!

Svein Granerud

Seniorrådgiver i Normisjon

Svein.Granerud@normisjon.no